

УДК 636.4.082

ЯКІСТЬ СПЕРМІЇВ КНУРІВ ЗА ЗАМІЩЕННЯ ПЛАЗМИ СПЕРМИ

М. О. Ільченко, к. с.-г. н., науковий співробітник лабораторії генетики
mariia1984poltava@gmail.com

Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН, м. Полтава, Україна

Метод штучного осіменіння у свинарстві базується на використанні переважно сперми плідників, яка зберігалася одну й більше діб. За період зберігання погіршується якість й знижується запліднювальна здатність спермій. Тому існує необхідність пошуку ефективних способів гальмування процесів, які призводять до зниження фізіологічних характеристик статевих клітин. Забезпечити високу збереженість спермій можна зниженням температури зберігання розріджених еякулятів чи гальмуванням метаболізму статевих клітин. Крім того, існують дослідження, спрямовані на розроблення способів часткового відновлення якості статевих клітин.

Мета досліджень — вивчити рухливість спермій кнурів за заміщення плазми сперми до та після терморезистентної проби.

Визначали рухливість спермій (%): за терморезистентної проби (ТРП) — інкубування сперми за 38 °С впродовж 3 год; термостресстійкість (ТСС) — рівень життєздатності спермій за зміни температури від 38 °С до 13 °С і навпаки через кожні 30 хв впродовж 3 год.

Для досліджень підбрано 12 кнурів великої білої породи, аналогів за віком (18–19 місяців) і масою тіла (175–190 кг). Кнурі за величинами значень загального числа спермій в еякуляті розділені на дві групи: з вищою (І група) і нижчою (ІІ група) якістю спермопродукції. Різниця між І і ІІ групами за загальним числом спермій в еякуляті становила майже 35 %.

Встановлено, що рухливість спермій у еякулятах кнурів І і ІІ груп на початку інкубування майже не відрізняється. Однак вище значення ТРП характерне для нативної сперми вищої якості (І група; 54,35 %), а нижче — гіршої (ІІ група; 26,56 %) за заміщення плазми сперми. ТРП знизилась на 35,72 % за заміщення плазми сперми кнурів І групи на плазму еякулятів самців ІІ групи. За додавання плазми з еякулятів кнурів вищої якості (І група) до спермій з еякулятів нижчої якості (група ІІ) встановлено підвищення величини значення показника терморезистентності, який становив 38,03 %.

У результаті проведених досліджень встановлено, що найвища рухливість спермій кнура після терморезистентної проби за заміщення плазми сперми була в еякулятах кнурів з вищим загальним числом спермій. Величина значення показника ТСС також залежала від якості сперми.